EESTI PÄEVALEHT

ESTNISKA DAGBLADET

12. aastakäik
Toimetaja Juhan Kokla
Vastutav väljaandja (ansv. utg.) Hans Schöier

Peatoimetus ja talitus:
EESTI MAJAS, Stockholmis, sisekäik, Kockgränd 3
Aadress: Box 16320
103 26 Stockholm 16
Telefon: 21 84 46

Toimetus Eskilstunas:
Toimetaja Jüri Aus
Aadr.: Eesti Päevaleht, Box 120
631 02 Eskilstuna. Tel.: 016/14 77 77
Tellimisportsiro nr. 28650

Tellimishinnad:
Aasta ..... kr. 147:–
Termin (4 kuud) ..... kr. 53:–
Kuu ..... kr. 15:–

Kuulutusehind 75 öörl mm.
Arikuulutused 1 kroon mm.
Eskilstuna-Kurirens Tryckeri AB
Eskilstuna 1970

Eskilstuna-Kuriren

Upplaga C — Laupäeval, 4. juulil 1970 — Nr. 151 (3435)

Mis Eestis pakutakse turistidele?

Nõukogude turismiasutus "Intirist" levitab inglise keelt kõnelevates maades mitmevärvilist illustreeritud propagandatrükist turistide meelitamiseks N. Liitu. Pealkirja all "100 rahvast kutsuvad teid Nõukogude Liitu" on mõnikümmend rida mõõratud ka Eesti, Liivi ja Leedu tutvustamiseks.

Nõukogude propagandatrükises öeldakse: "Kui teie lähete Balti vabariikidesse, kindlasti proovige leedu, eesti ja läti toitusid. Teile pakutakse kõige tõenäolisemalt kuulsat "vanajänest", peekonit ja putrat, selle juurde traditsiooniline kann õlut,mis Baltimaades on erakorraliselt heal. Oliletegemine on nendes piirkondades põline amet, ja sellepärast ühte õllesorti nimetatakse "Adlaris", mis tähendab vana "õlu".

Eraldi Eesti kohta öeldakse trükises: Eestlased korraldavad jaanitule pidustusi, mis kestab kogu öö läbi pühapäeval, mis on kõige lähemale suvisele pööripäevale. See on püha valguse võidu tähistamiseks pimeduse üle. On ka rahvusliik pidustus laulupeo kujul, kus esinevad koorid kogu vabariigist. Nõisugustel päevadel võtab pealinn vastu inimesi üle kogu Eesti. Palju tuhandeid lauljaid esineb tohutusuurel vabaõhu amfiteatris.

Eestlased armastavad nimetada oma maad "Vanemuise maaks", kes oli vanade eestlaste laulujumal.Laulmine on väga populaarne ka Leedus ja Lätis mis on Eesti naabrid".

Eesti osas on ärakoondatud tähelähtko, vaade läbi akna Tallinna vanalinnale. Nagu tekstistki selgub, ei ole "Intiristi" sulesulane osutanud eriliit leidlikkust (või ei ole tahetudki?) esile tuua seda, mis turistile võõrasalt on Eestis huvitavat.

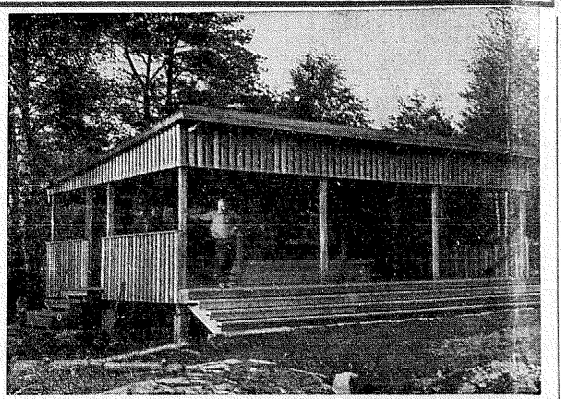

Koitjärve vabaõhupaviljon, mille väljakul süüdati võidutuli.

Koitjärvel loitis võidutuli ja meenutati Võnnu-lahingut

KOITJÄRVE (EPL) — VÕIDUPüha on Eesti iseseisvuse aastapäeva kõrval eesti rahva suurimaks ja kallimaks pühaks. Seda on aastaid tähistanud Göteborgi Põllumeeste Kogu looduskaunil Koitjärvel jaanipäeva piirkonnas Võidulõõgega. Sel korral oli pühik kokkutulek sündis 27. juuni õhtul Koitjärvel, kohviksu kõrval Võidutuli süüdati vabaõhu paviljoni väljakul, kus kõrges mastis lehvis õhtupäikese loojangus sini-must-valge lipp. Võidutuld, mis lõusa, vaikse õhtu tõttu loitis sirgelt taeva poole, piiras kokkutulnud rahvas. Ava- ja tervitussõnad lausus Göteborgi PK esimees Elmar Aibast. Võidupüha kõne Võidutule juures pidas Lundi KP esimees Osvald Viirsoo, kes lausus:

— "Omarikluse päevil kujunes juuni meile Võidupühaks, eest jaanilaupäeval, 23. juunil pühitsesime Võnnu võidurikka lahingu aastapäeva. Meenutasime, kuidas lõödi Landesveer ja kuidas võideti Vabadussõda. Kõnetesime sellest kui Eesti iseseisvuse alusmüürist ja kui tähest kindlast tähisest, mis ka nüüd näitab meile kõiduvat teed.

Võidupüha 23. juunil mõudeti Eesti Vabariigis seadusega rühklikuks pühaks. Nii kujunes see koos jaanipäevaga meie rahvale suurimaks kaksikpühaks, millega tähistati kevade lõppu ja suve algust. Võidupüha tulemõrviku, siidtas Vabariigi president Konstantin Päts Tallinnas Kadrioru lossi ees, kust Kaitseliidu mootorrattaturid kandsid selle laiali üle kodumaa. Võidtuli, süüdatuna meie riigipea poolt, ühendas meid kõiki üheks rahvaks, suureks eesti pereks.

Võidutule süütamise ja loitva ülemaa lalalisaatmise lõpetas Eesti iseseisvuse lõmmatamine aastal 1940. Kui süütame Võidutule niisiid võõrsil, siis küsime: kas mõletad? Meie oliime peremehed omal maal ja olime valmis kandma ohvreid. Uksmeelselt ja kindlalt. Seda tõendavad aastad 1918—1920, kuid ka aastad 1940—1945. Need aastad asetavad meid ka niiüd otsustava valiku ette: kas võõras tee või kodumaa? Kas heaolu tõttu võõrsil Eesti unustamine või ohvreid hõdev võitlus Eesti iseseisvuse taastamiseks? Kas koostöö Eesti ikestajaga või "ei mingit kompromissi", nagu ütles K. Päts? Nende küsimuste lahendamisel meil ei ole aega iluteda, ega unistada, vaid meie peame valima realiteedi: minevikuks kõidud tee. See on kõne võõtlusest, kus kõik meie rahva sugupõlved seisvad kõrvuti.

— **Kommunistide hirmuvalitsuse all kestati 1940. aastal. Võidutulede süütamine. Üks masendav sündmus.**

järgnes teisele kui painajalikus unenäios. Aga keegi ei saanud meid teisiti panna mõtlema. Ka mõte hiljem ja ka mõte siis, kui sõjaväenkrid veeresid uuesti idast läände. Jäime siis ja ka nüüd eestlasiks.

Karmi saatuse nõkked ei ole suutnud murda meie vaimu. Ka ei ole enamik eestlasi paguluses kaotanud usku sellesse, et kord on võimalik meie rahva poliitiline õiguste taastamine. See eeldab punase riigikapitalismi, vene kolonialismi ja selle uusimperialismi likvideerimist. Selleks tuleb ka meil anda oma pensa.

Eesti vapper vaim ei sure. See alias võita Vabadussõja ja see löi ka Võidupüha. Idarindel oli käimas rasse võitlus punaarmeega, kui lõunast seljataganit meid rünnati Landesveeri poolt. Raske olukord muutus selleja veelgi raskemaks ja seadis meid küsimusmärgi ette: kas olla või mitte? Suurenenud raskusile asuti vastu veelgi suurema võitlusheo, tiksmeele ja vaimustusega. Selle tulemuseks oli hiilgav võit kolmepäevases raskes lahingus ning Landesveeri puurustamine.

Mõtmerinde sõda, meist arvuliselt mitmekordselt üleolev vaenlane ega muud raskused ei kohutanud eesti

Järg. lhk 2.

Leesmenti võimlejad külastasid Lüneburgi

Hildegard Thomson-Götz ulatab Lüneburgi jaamas Leida Leesmentile (paremal) rukkililli eesti rahvusvärvides lindiga. Keskel Erik Thomson.

24.—28. juunil leidis Lüneburgis aset "5. Niedersächsisches Landesturnfest", mida võiks nimetada Alam-Saksi "võimplaadika".

Sellest võttis osa esmakordselt ka Leida Leesment oma kuulsate "Malmö-tüdrukutega".

Lüneburgi jaamas võtti neid vastu Eesti Ühiskonna Saksa Liiduvabariigis ja Balti Seltsi Saksamaal nimel balti-seksa publitsist Erik Thomson, kelle abikaasa Hildegard Thomson-Götz ulatas Leida Leesmentile rukkililleksimbu meie rahvusvärvides lindiga.

Raskused majutamise suhtes olid paratamatud, oli ju Lüneburgi linn oma 60 tuhande elanikuga suunitud vastu võtma ligi 11 tuhat võimlejat ning tohutu hulk kiliatisi.

Leida Leesmenti grupp esines kahel korral linnateatris, kus tema esinemised võeti vastu tugeva aplausiga. Erik Thomsonil, kes pestselt pärast Leida Leesmentiga kohtumist pidi oma võtma kõrjanikekongressist Düsseldorfis, kust sõitduti Hollandisse ja Belgiasse, jäi mulje, et Leida Leesment ja Malmötüdrukud olid mitmesuguste raskuste peale vaatamata oma küllaskiiguga Lüneburgis enam-vähem rahul. Nende külaskäiku tõstis esile ka Lüneburgis ilmuv ajaleht "Landeszeitung für die Lüneburger Heide".

E.T.

Neegus soovib 300 eesti arsti

NEW YORK (VES) — Abessiinia keiser (neegus) Haile Selassie tahab värvata oma haigla jaoks 300 eesti arsti, kes viibivad pöördkena Rootsis, kirjutab USA ajakiri "American Family Physican".

Neegus on aastnud kirja Abessiinia peaksonsulile Stockholmis, et see astuks eestlastega kontakti ning katsuks leida nende hulgas arste, kuid ka haigla tehnilist personaali ja administraatoreid. Haiglad, kus tööjõudu vajatakse, asuvad kõik pealinnas Addis Abebas.

Kirjutisest ei selgu, miks neegus soovib just eesti arste ja haigla personaali ja miks just Rootsist. On ka küsitav, kas Rootsis ongi 300 eesti arsti. Eesti arstid Rootsis on heal järjel ja vaevalt netsi keegi soovib pelava kilimaga Abessiiniasse timber saada.

Fenno-ugri konverents Tallinnas

NEW YORK (VES) — Fennougristide konverentsile Tallinna tulevat saadikuid ka vabast maailmast. Oodatakse selle nõ teadlast ka Rootsist, nende hulgas ka eestlasi. Kes vestlustest võidavad, ei ole teada.

Ühelt eesti fennougristilt keeleme, et alul olnud Vene võimudel kavatsus külalisi vastu võtta kongressil nõ, et N. Vene piiridesse jõudes neil oleks kõik maksuta — sõit kaasa arvatud. Nõ teatanud prof. Ariste rõimati Stockholmis kõiles.

Nüüd olevat seja muudetud: väliismaalt tulevad delogaadid pidavat päevsa hotelli ja ülespidamise eest 60 rootsi krooni maksma. Ka ekskursioonid olevat maksullaad. Omapeal ei tohtivat üksikl võõras Tallinnas ega mujal ringi liikuda. Kõik ringkäigud pidavat toimuma gruppide viisi gildide juhtimisel.

Joh. Aavik fennougri kongressile Tallinna?

Okup. Eestis ilmuv "Nõukogude õpetaja" avaldab oma 13. juuni numbris jäärnse artikli, mis kannab teadusliku töölaja H. Vihma allkirja:

Tänavu augustis Tallinnas toimuval III rahvusvahelisel fennougristide kongressil on vanimaks osavõtjaks väljapaistev eesti keeleteadlane Johannes Aavik, kes esineb kongressil ettekandega, Detsembris täitub 90 aastat tema sünnist. Selle suvärrese juubeli tähistamiseks annab kirjastus "Valgus" välja kogutesse, mille koostajateks on TA Keele ja Kirjanduse Instituudi teadusliikud töölajad H Vihma ja K. Mihkla. Keeleteaduliku osa kõrval sisaldab raamat rohkesti memuaare juubilarl kaasnegselt. Kogutesses eineb üle 30 autori.

Kuid J. Aaviku väljakas tegevus ei ole piirdunud üksnes keele- ja kirjanduseaduse ning folkloristikaga. Märkimisväärne on ka tema pedagoogi-elutöö. Esimese maailmasõja päevil ja selle järel töötas J. Aavik pikemat aega eesti, ladina ja prantsuse keele õpetajana. Tartus ning Kuressaares. Kuressaare gümnaasiumis asutas ta keeleringi, kelle väljaandel a. 1925—1926 ilmus ajakiri "Keeleuuendus" — tänapäevani unikaalne väljaanne selles mõttes, et see on meil sinus puhtkeelelline ajakiri, mille toimetamisest aktiivselt võtsid osa õpilased.

Samuti oli J. Aavik hulga keskkoolõpikute autor või kaasautor. Tema brošüürid "Kooli-kirjatööde vihk ja selle parandamine" (1922) ja "Kirjavahemärkide õpetus ühes lühikese lausõpetusega" (1923), mis võrsusid tegeliku kooliõlö vajadustest, olid omas laadis esimesi. Ühtlasi on ta omaatgses pedagoogilises ajakirjanduses avaldanud osalt veel praegugi aktuaalsetki kõlavaid kirjutisi keele- ja stiilõpetuse probleemidest. 1929-ndate aastate algul oli ta lektor keskkoolõpetajate suvekursustel.

Kõik see kohustab meid lähemalt uurima Johannes Aaviku tegevust koolipõllul. Omaette vaatlust nõuab ka J. Aavik Tartu ülikooli õppejõna. Seejuures pakuksõ suurt huvi tema kunagiste kolleegide ja endiste õpilaste ning ülõpilaste mälestused J. Aavikust kui pedagoogist, tema kasutatud õpetamismeetoditest, õpikutest, õpikutest jm. Allakirjutanu oleks kõigi sellekohaste teadete, ka kõige lühemate eest siiralt tänulik. Teateid palukstin saata aadressil: Tallinn-29, Ehitajate tee 84—12.

Aili Kopler

Gümnaasiumi lõpetajaid

Aili Kopler, EPL-fotograafi Oskar Kopleri tütar, lõpetas käesoleval kevadel Majorna gümnaasiumi Göteborgis ühiskondlikul liinil.

Teda kui eeskujulikku õpilast hinnati kooli poolt stipendium-preemiaga. Aili asub õpinguid jätkama Göteborgi ülikoolis psühholoogia ja ühiskonnateaduse alal. Eesmärgiks on ettevalmistus gümnaasiumi-õpetaja kutseks. Aili tunneb ka suurt huvi muusika vastu: ta õpib klaverimängu pianist Hilja Saarne juures.

Göteborgi Eesti Algkooli 5-nda lennu lõpetamid tütarlapsi. Vasakult: Eva Voksepp, Elisabet Nilsson, Marike Merelaid, Pia Toomar, Sinne-Li Kivi, Aili Aasmäe ja Tiiu Ärlaht. (EPL-foto: O. Kopler).

Lasteraamat N. Liidus

Üleliidulise lastekirjanduse konkursil, kus tuli sisse 492 teost,maarati N. Liidu ministrite nõukogu poolt esimene preemia Tallinnas elunevale Eno Rauale noorsooraamatu eest "Tuli pimendatud linnas".

Koos temaga said esimese preemia kaks Moskva kirjanikku. Eno Raud on tänapäeva Eesti tuntsim noorsookirjanik, ning tema suhinnatesot,mis on peaaegu ja elavalt kirjutatud, võib pidada tüüpilisegks kommunistiku propaganda tooteks. Tegevustik toimub saksiaste ajal ühes Eesti väikesmas linnas, kus mõte koolinoortest tehakse "kommunistide tagasiootajad ja punaagentide vahatahtlikud abistajad. Pärast sõda suundinud noortele annab see tähelikult vale olukorrapildi.

Kaasaotsustamise õigus on üks nõudmisist tänapäeval

Felix v. Eckardt, tuntud saksa publitsist, Adenaueri valitsuste kauaaegne liidu pressichef, kelle esivanemad on pärit Baltikumist, andis viija raamatu kaasaotsustamise küsimuse valgustamiseks karikaturistide jooniste abil: "Im Zeichen der Mitbestimmung" (Seewald Verlag, Stuttgart. 9.80 DM). Väljaandja ei laha selle teosega vähendada probleemi tähtsust, veel vähem seda naeruvääristada, vaid tahab näidata lugejaie lõbusal kujul, kui tähtis see küsimus on. "Asi on liiga tõsine, et mitte ka naeratada", tähendab autor raamatu eessõnas.

Milles seisab probleem? Endine saksa kantsler Kiesinger teatas detsembris 1966, et ta kavatsevat määrata komisjoni selle uurimiseks. Komisjon alustas oma tööd jaanuaris 1968 ning esitas selle tulemused kantsler Brandtile jaanuaris 1970. Üheksa ülikooli professorit ja kuus nõunadjat sotsiaalpartnerite ridadest töötasid kava kallal. Selle tähtsamad punktid on järgmised:

1. Ettevõtte nõukogu koosneb 7-st liikmest omanike seast ja 5-st töölistest esindajast. 2. viimased valitakse otseselt tööliste poolt.

Nõukogu liikmete arv võib tõusta ka üle 12-ne, vahekord omanike ja tööliste arvu vahel ei muutu aga scelähi. Tema ülesandeks on osavõtt vastava ettevõtte juhtimises.

Muidugi pole see kava mingi ideaal, sellega on aga algus tehtud ühe probleemi lahendsmiseks, mis juba pikemat aega seisab saksa — ja muidugi ka teiste maade — ametiühingute programmis. Mõõda minnes olgu

Järg. lhk. 2.

Soome lipupäeva vastuvõtul Stockholmi suursaatkonnas, millest võttis osa ka ülempreester Martin Juhkam. Vasakultu Norra suursaadik Henrik A. Broch, Martin Juhkam ja pr. S. Broch.

Ortodoksid esitasid nõudmisi

Rootsi parlamentaarse siseränduritele uurimiskomisjoni kutsel võttis ülempreester Martin Juhkam oma Rootsi ja Skandinaavia Ortodoksse Metropoolia esindajana Riigipäeva majas toimunuil kokkutulekuil, kus küsiti ortodokside ja katoliikkiste vajadusi ning kus oli võimalik anda selgitusi ja esitada omapoolseid soove.

M.Juhkam oma sõnavõtudes rõhutas järjekordselt suurt vajadust ortodokside usuelu parandamiseks ja abistamiseks ja abistamiseks, kuna suur osa Rootsi imporditud ortodoksest tööjõust tuleb maadest, kus neende kirikud on riigikirikud ja kus kirikliku töö ja tegevuse finantseerimine toimub riiklike summadega. Siinjuures tuleb mainida maid nagu Kreeka ja Soome. Uurimiskomisjoni esimees, riigipeavõõlge Möllersvõõrsa esmal koosolekul kirjeldikuti varem mainitud vajadusi ja soove, mida nõüd metropoolia on teinud ja saatnud uurimiskomisjonile.

Sõnas sõjas kõlbusaid ülempreestrit M. Juhkam ja Ch.Kiuman sekretär kõrikuministrit Alva Myrdali.

EPL 4. juulil 1970

Vahemere kummitus

Lõgemale kaks aastat kestnud nõukogude sõjalaevade sissetungimine Vahemerre on pikapeale loonud olukorra, mis sunnib läänerikke olsima vastuabinõusid oma julgeoleku kindlustamiseks. Küsimus oli muuseas hiljuti arutamisel ka Atlandilitidu ministrinõukogu järjekordsel nõupidamisel Roomas. Seal tähendati, et N. Liidu sõjaväeline abi Egiptusele ja sisseimbumine teistesse araabia maadesse märgib koos tema sõjalaevastiku elava tegevusega Vahemeel teatud ettevalmistust nõukogude ekspansioonile, mis sihib Türgile, Kreekale ja Jugoslaaviale ning hiljem võibolla ka Itaaliale. Atlandilitidu etsuse kohta selles küsimuses puudusvad andmed, kuid mõne liikmesriigi tegevusest on nüüd hakanud ilmnema, et Vahemere kummitus on mitmed jõud juba liikuma pannud.

Nagu Pariisist neil päevil teatati, on Prantsusmaa sõlminud sõjaväelise lepingu Hispaaniaga. Lepingu teksti ei ole veel avalikkusele teatavaks tehtud, kuid tegemist on üldiselt sõjalise liiduga, mis peab tulema kasuks mõlemale lepingosalisele. Prantsuse sihiks president Pompidou juhtimisel on Prantsusmaa "juuresoleku", s.o. huvisfääri ülesehitamine Vahemere ümbruses. Ettevalmistused koostööks Hispaaniaga algasid juba mõni kuu tagasi, kui hispaania välisminister Lopez Bravo külastas Pariisi ja sai seal silmapaistvalt head vastuvõtu osalisela. Prantslaste eesthsmsel sai Hispaania soodsa asukohaline Euroopa Ühistuurgu, millele järgnes prantsuse kuulsate Mirage-võitluslennukite müümine Hispaaniale ning mõlema maa koostöö tõhustamine mitmesugustel aladel.

Kroonika selleks sai sõjalise liidu laping, mis pealeg töötab Hispaaniat tõmmata lähemasse koostöösse läänerikkega üldse. Mõnelt poolt on avaldatud arvamist, et Hispaania huvi sõjalise liidu vastu Prantsusmaaga olevat tõenäolikult tingitud valitsemiraskustest hispaania Saharas ja mujal, mispärast valitsalbi on rehkem kui teretulnud. Väidetakse ka, et liiduleping Prantsusmaaga on hispaanlaste väärtuslikuks salupommiks eelolevatel läbirääkimistel Ühendriikidega amerika sõjaväeliste baaside lepingu pikendamise asjus. See tähendaks jõrcelikult teisest küljest, et Pariis võib hinnata kaudselt kaasa aidata USA läbirääkimiste raskendamiseks baaside küsimuses.

Taolised arutelud on mõeldavad, kui ainult poleks olemas Vahemere kummitust nõukogude ahvardava ekspansioonl näol. Ühendriikide seisukohast on Prantsuse-Hispaania sõjaline pakt ühtaegu tähtsaks paluseks Hispaania stabiilsuse kindlustamisel, nagu Washington seda soovib. Kaugemas perspektiivis lähevad ameerika taotlused veelgi kaugemale lootuses, et aegamõda avaneb Hispaaniale võimalus ühineda Atlandilitiduga, kus teda ühel päeval võibolla hädapäast vajatakse. Mis puutub ameerika baasidesse Hispaanias, siis on neid teatavasti kolm: üks laevastiku- ja kaks lennuväelisest. Nagu USA kaitseminister Laird hiljuti tähendas, taotlevatke nende baaside rendilepingu pikendamist nüüd lihtsohmuse nõsl, mitte aga eripakti kujul. Seda nimelt põhjusel, et siis on president Nixonil õigus noid baase omada ja kasutada ka ilma kongressi heakskiitmiseta.

Nõnda lähgevad USA ja Prantsusmaa huvid Hispaanias tegelikult ühte, nagu Vahemere kummitus seda tingib võibolla käskivamalt kui kunagi varem. Ehkki Prantsusmaa aastaid tagasi astus välja NATO liikmesriikide hulgast, jäi ta edasi Atlandilitidu liikmeks. Vahepeal tungisid nõukogude sõjalaevad ühe suuremal hulgal Vahemerele, soetades enestele rea baase Süüriast idas kuni Alzeeriani läänes, peabasidega Egiptuses. See muutis olukorda ja sundis ka Prantsusmaad ümber mõtlema. President Pompidou otsustas hakata kandma hoolt olukorra stabiliseerimise eest Vahemere piirkonnas, nimetades seda "Prantsusmaa juuresolekuks". Tagamõtteks oli ilmselt Vahemere kummituse taltsutamine, mis nüüd on nähtavasti alanud.

A.K.

Kanada-eestlaste probleeme

RVN esimehe Heinsoo ettekanne

NEW YORK (VES) — Kanada eestlaste keskorganisatsioonl, Rahvusliku Välisvõitluse Nõukogu (RVN) esimees I. Heinsoo esines New Yorgis 13. juunil toimunud CE Keskkõnkogu koosolekul ettekandega Kanada eestlaste olukorrast ja probleemidest kohta, millest toone kokkuvõtlelse ülevaate. Ta märkis juba oma sõnavõtu alguses, et ka siinseile eestlastele on saanud ajakirjanduse kaudu teatavaks, et Kanada eestlasi võilida sealse eestlaskonna lõhenemist, on RVN sunniitud olnud teatud rahvuspolitiliste küsimustes võtma kindlaid seisukohti, mida mõned on nimetanud liga kõvakõlelisteks kaasaegses liberaalisevas ühkkonnas.

Üks sünnsid ekup. Eestiga piirmatu suhtlemise arendamise "apostleid" on oma Toronto visiidil RVN peasekretäriile öeldnud, et "Kanadas võite te ju sellist keelamis-käskimise politikat teha, aga ega teie meile USA-s küll midagi teha ei tõta."

Meie pak käskimise-keelamise poliitika mehed nii praegu siin kui ka Toronto. See vahemärkus illustreerib aga selgelt, et Kanada rahvuspolitiline kliima ei leia hindamist radikaalsete suhtlejate ringkonna poolt.

Suhtlemine okup. Eestiga üldiselt, ja ka kultuuripinaalste sidemete pidamine eriliselt, peaks aga ÜEKN tõukaega käsitamist leidma. See probleem mõjutab nõutud taotlel määral meie rahvusliku välisvõitlust eri maades ja süveneb koos ajaga, kui okup. Eesti poliitilises staatuses muudatusi ei tehti.

RVN arvates peaks ÜEKN erinevate maade keskorganisatsioonidega koos päidma jõuda ühisele seisukohale, mis väldiks selle probleemi muutumist häirivaks teguriks eri maade rahvusgruppide siis. Et kommunistidel on kindlad plaanid suhtlemise ja kultuuriliste sidemete ärakasutamises meie võitluse neutraliseerimiseks, selles pole kahtlust. Nõnda organid arendavad suhtlemist kindlaad liine nõõda, taotledes eestlaste vabadusvõitluse lõpetamist ja nõuk. rezhimi aktsepteerimist. Need maskeeritud eesmärgid ilmnesid selgelt ühenduses vene agendi Murnikovi paljastamisega.

KANADA VALITSUSE SEISUKOHT

Kanada iidpoliitilise olukorra taustal vastasime Trudeau valitsuse ametisse astumisel ÜKN mureldkult tähelikku, kuna peaministri kuulus varem liberaalide vasakpoolsete intellektuaalide hulka, kes on USA väispolitiika vastased ja koostõn etsijad kommunistlike maadega. Kartsime, et Kanada Vene saatvi viib revideerida oma seisukohta Baltikumi anneckteerimise tunnustamise osas. Seni on need kartused olnud asjata, sest Trudeau valitsuselt ei ole siiani ühtegi avantlikud ja kuna nisuost on vähenenud pole ka see ahinõuks venelaste poliitilistele kontsessioonide väljakauplemiseks.

Ainukeseks poliitilisteks avantlikeks on Kanada valitsusel seni Stokholmis läbirääkimiste alustamine Punaa-Hiinaga diplomaatlike sidemete jalulesoendmiseks, milledest seni vähe tulu olnud hiinlaste nõudmiste pärast Formoosa osas ja Vene-Hiina konfliktl tõttu.

Peaministri valitsemisaeg on osutunud tuntavalt konservatiivsemaks. Võimalik, et iiltalusi toob tema sõitmine Vene külastamine. Meie osas on Kanada valitsus jõtkonud eestlaste valitsuste juont.

Etnilliste gruppidega sidepidamiseks deklareeriti hiljuti, et minister R. E. Lambury ülesandeise on pandud Kanada "kultuurilise jõu" probleemide ühtsem majutade teatud määral meie rahvusliku välisvõitlust eri maades ja süveneb koos ajaga, kui okup. Eesti poliitilises staatuses muudatusi ei tehti.

RVN arvates peaks ÜEKN erinevate maade keskorganisatsioonidega koos päidma jõuda ühisele seisukohale, mis väldiks selle probleemi muutumist häirivaks teguriks eri maade rahvusgruppide siis. Et kommunistidel on kindlad plaanid suhtlemise ja kultuuriliste sidemete ärakasutamises meie võitluse neutraliseerimiseks, selles pole kahtlust. Nõnda organid arendavad suhtlemist kindlaad liine nõõda, taotledes eestlaste vabadusvõitluse lõpetamist ja nõuk. rezhimi aktsepteerimist. Need maskeeritud eesmärgid ilmnesid selgelt ühenduses vene agendi Murnikovi paljastamisega.

KANADA VALITSUSE SEISUKOHT

Kanada iidpoliitilise olukorra taustal vastasime Trudeau valitsuse ametisse astumisel ÜKN mureldkult tähelikku, kuna peaministri kuulus varem liberaalide vasakpoolsete intellektuaalide hulka, kes on USA väispolitiika vastased ja koostõn etsijad kommunistlike maadega. Kartsime, et Kanada Vene saatvi viib revideerida oma seisukohta Baltikumi anneckteerimise tunnustamise osas. Seni on need kartused olnud asjata, sest Trudeau valitsuselt ei ole siiani ühtegi avantlikud ja kuna nisuost on vähenenud pole ka see ahinõuks venelaste poliitilistele kontsessioonide väljakauplemiseks.

Ainukeseks poliitilisteks avantlikeks on Kanada valitsusel seni Stokholmis läbirääkimiste alustamine Punaa-Hiinaga diplomaatlike sidemete jalulesoendmiseks, milledest seni vähe tulu olnud hiinlaste nõudmiste pärast Formoosa osas ja Vene-Hiina konfliktl tõttu.

Peaministri valitsemisaeg on osutunud tuntavalt konservatiivsemaks. Võimalik, et iiltalusi toob tema sõitmine Vene külastamine. Meie osas on Kanada valitsus jõtkonud eestlaste valitsuste juont.

Etnilliste gruppidega sidepidamiseks deklareeriti hiljuti, et minister R. E. Lambury ülesandeise on pandud Kanada "kultuurilise jõu" probleemide ühtsem majutade teatud määral meie rahvusliku välisvõitlust eri maades ja süveneb koos ajaga, kui okup. Eesti poliitilises staatuses muudatusi ei tehti.

Eelmärgitu on valitsuse korduvad kinnitused meie probleemides endiste seisukohtade juurde jõimiseks lubaval ühtsusel, et Vene Baltti riikide annektsioonl tunnustamist ei tule. RVN on varustanud ka valitsust ja parlamendi liikmeid pidevalt informatsioonga okup. Eesti kohta. Ka on asutatajate suhtlemiseks Kanada poliitiliste ringkondadega välja arenenud meile soodsalt suhtuv grupp, millist vajadusel saame kasutada. Almuladsed on meie vahekorrad endise peaministri J. Diefenbakiga, kes mäletavasti Balti riikide küsimuse üles tõstis ÜNO-s. Ta kaitseb endiselt alati Balti riikide õigust iseseisvusele.

KOOSTÖÖ TEISTE RAHVUSGRUPPIDEGA

Järnevalt käsitles kõnelejа Kanada eesti rahvusgrupi sidemeid teiste rahvusgruppidega. Kanada prantslaste separatistliikud tendentsid on olnud föderalistlikule poliitikale seni peamiseks problleemiks, mispärast "kolmas jõud" on seni suhteliselt vaikivas olukorras olnud. Aga viimsel ajal on selleski alanud poliitiline aktiviseerimine.

Selle jõu juhtivaks organiseerijaks on ukraina päritolupa senastor prof. P. Yuzik. Kuna ukrainaryuppide eesmärgid ja emigratsioonipõhjused on erinevad, siis on "kolmanda jõu" ühe niitsi alla viimine küsitav.

Koostöö aga on tihe nendega, kellede päritolumaad kannatanud Vene türannia all.

Koostöö Balti rahvusgruppidega on Kanadas harmoonilne ja toimub Balti Liit Kanadas kaudu, kes koordineerib ka enamikus välispoliitilisi aktsioone. Ühiselt kõneladakse seal 6 miljoni baltimaalase nimel ja välisvõitlusele kõnedsi siiruebb veelgi hiljuti loodud Balti väliskomisjoni kaudu, millesse kuuluvad kõike balti keskorganisatsioni välispoliitilise komisjoni esimehed.

Esimene ülesanne sellel on Eitilise hõimuvõitluse kogu kontinendi ning m. M. Sharpiga ülimalt konfidentsiaalseis küsimuis Kanada otseseis juigoleekuprobleemides, mis kaasa tõi usaldusliku suhtumise meisse ja vastastikuse respekti, millist vähemkorra tõhtusst ei saa alahinnata ka meie väilsvõitluse huvides.

Eelmärgitu on valitsuse korduvad kinnitused meie probleemides endiste seisukohtade juurde jõimiseks lubaval ühtsusel, et Vene Baltti riikide annektsioonl tunnustamist ei tule. RVN on varustanud ka valitsust ja parlamendi liikmeid pidevalt informatsioonga okup. Eesti kohta. Ka on asutatajate suhtlemiseks Kanada poliitiliste ringkondadega välja arenenud meile soodsalt suhtuv grupp, millist vajadusel saame kasutada. Almuladsed on meie vahekorrad endise peaministri J. Diefenbakiga, kes mäletavasti Balti riikide küsimuse üles tõstis ÜNO-s. Ta kaitseb endiselt alati Balti riikide õigust iseseisvusele.

KOOSTÖÖ TEISTE RAHVUSGRUPPIDEGA

Järnevalt käsitles kõnelejа Kanada eesti rahvusgrupi sidemeid teiste rahvusgruppidega. Kanada prantslaste separatistliikud tendentsid on olnud föderalistlikule poliitikale seni peamiseks problleemiks, mispärast "kolmas jõud" on seni suhteliselt vaikivas olukorras olnud. Aga viimsel ajal on selleski alanud poliitiline aktiviseerimine.

Selle jõu juhtivaks organiseerijaks on ukraina päritolupa senastor prof. P. Yuzik. Kuna ukrainaryuppide eesmärgid ja emigratsioonipõhjused on erinevad, siis on "kolmanda jõu" ühe niitsi alla viimine küsitav.

Koostöö aga on tihe nendega, kellede päritolumaad kannatanud Vene türannia all.

Koostöö Balti rahvusgruppidega on Kanadas harmoonilne ja toimub Balti Liit Kanadas kaudu, kes koordineerib ka enamikus välisp